O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2001 йил 19 июн сешанба
Сотувда эркин нархда
№ 119 (2681)

ҲАМКОРЛИК ОРҚАЛИ ХАВФСИЗЛИК САРИ

Президент Ислом Каримов 14-15 июн кунлари Шанхай ҳамкорлик ташкилотининг (ШҲТ) саммитида иштирок этди.

Шанхай учрашуви саммитларнинг одатий хусусият ва табиатига хос бўлмаган йўсинда бошланди. Оммавий ахборот воситаларида у дастлаб "Шанхай бешлиги", "Шанхай форуми" ва "Шанхай ҳамкорлик ташкилоти"нинг саммити каби турлича номлар билан ёритилди. "Бешлик" номини "Шанхай форуми" деб ўзгартириш, унинг негизида "Шанхай ҳамкорлик ташкилоти"ни тузиш ҳақидаги гаплар, қолаверса, саммит дастури битилган мўъжаз китобчаю тайёрланган бошқа кўпгина қўлланма ва ахборотномаларда ҳали расман тузилиб улгурмаган ташкилотнинг номи бош саҳифаларга чиқарилгани қалам аҳлини бирмунча шошириб қўйди. Олти мамлакат раҳбари қатнашган учрашувни "бешлик саммити" деб бўлмас, айни пайтда мўлжалда турган, лекин ҳали қабул қилинмаган ном билан аташ ҳам ноўрин эди. Бироқ, учрашув арафасида ва саммит давомида ким қандай атамани ишлатган бўлмасин, расмий тадбирлар ниҳоясига етганда журналистлар қиёфасида елкадан тоғ ағдарилгандек кайфият зоҳир бўлди. Негаки, Шанхай ҳамкорлик ташкилотига расман асос солинди.

Бунинг бош ташаббускори эса Ўзбекистон эди.

Тарихга назар солайлик. 1996 йил тузилган "Шанхай бешлиги"нинг асосий вазифаси беш аъзо мамлакат (Россия, Хитой, Қозоғистон, Қирғизистон ва Тожикистон) ўртасида ўзаро чегарадош ҳудудларда ҳарбийлар сонини камайтириш, бунинг учун ўзаро ишонч ва суверенитет ҳурматини мустаҳкамлашдан иборат эди. Бу ният тез орада рўёбга чиқди. Энди иқтисодий, ижтимоий, сиёсий ҳамкорлик масалалари устуворлик касб эта бошлади. Чегарадош ҳудудлардан кўнгил тўқлиги, ўзаро ишонч ва ҳурмат мустаҳкамланганидан тўғри фойдаланмоқ керак эди. Шу боис 2000 йилнинг ёзида Душанбе саммитида ташкилотни "Шанхай форуми" деб аташ унинг имкониятларини кенгайтиришга йўл очиши таъкидланди. Ўша йиғилишда кузатувчи мақомида мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов раҳбарлигидаги Ўзбекистон делегацияси ҳам қатнашгани бежиз эмас. Евроосиёда улкан хавфсизлик ва ҳамкорлик зонасини вужудга келтиришга қаратилган мазкур уюшмага аъзо бўлишдан Ўзбекистон ҳам манфаатдор эди.

Айниқса, бу улкан ҳудудда сиёсий ва иқтисодий қудрати, фан-техника ва юқори технология соҳасидаги ютуқлари, қолаверса, ҳарбий салоҳияти билан ажралиб турувчи Россия ва Хитой жойлашганлиги ўта муҳим аҳамият касб этади.

Тўғри, Ўзбекистон нисбатан илгарироқ ҳам бу тузилмага қўшилиши мумкин эди. Лекин мамлакатимизни бу борада қарор қабул қилишга шошилмасликка ундаган сабаблар бор. Маълумки, Ўзбекистон Президенти доим мамлакатимизнинг бирор ҳарбий ёки ҳарбий-сиёсий ташкилотга қўшилмаслигини айтиб келади. Чунки, бу билан, ҳарбий иттифоқчи топиш эвазига бизга умуман ғарази бўлмаган давлатлар орасидан душман ҳам орттиришимиз қийин эмас. Шанхай ташкилоти борасидаги дастлабки андиша ҳам шундан келиб чиққан.

Ўзбекистон қўшилиши аъзо давлатлар томонидан тўла қўллаб-қувватлангач, мамлакатимиз янгидан тузилажак ташкилотнинг моҳияти ва моҳиятини, мақсад ва вазифаларини аниқ белгилаб олиш борасида ўз таклифларини билдирди. У ҳарбий ё ҳарбий-сиёсий ташкилот бўлмаслиги керак. Аксинча, ташкилотнинг мақсади кенг кўламли ҳамкорликдан иборат бўлмоғи лозим. Шу боис янги тузилма "Шанхай ҳамкорлик ташкилоти", деб аталиб, декларациясида унинг ҳеч бир мамлакат ё ташкилотга қарши қўйилмагани, ҳатто қўшилишни истаган давлатлар учун очиқлиги алоҳида қайд этилишида ва Шанхай саммитида қабул қилинган барча ҳужжатлар нусхаси БМТга юборилишида Ўзбекистоннинг ҳиссаси катта. Шанхай ҳамкорлик ташкилотини тузиш тўғрисидаги декларация ҳамда Терроризм, айирмачилик ва экстремизмга қарши кураш тўғрисидаги конвенция БМТнинг расмий ҳужжатлари сифатида бутун дунё давлатларига тарқатилади. Айтиш жоизки, ҳозирданоқ Ҳиндистон, Покистон, Эрон ва Мўғулистон Шанхай ташкилотига кириш истагини билдирди. Тузилмага қизиқишнинг катталиги унинг аҳамияти юксак эканлигидан ва самарадорлигидан далолат беради.

Шанхай саммити чоғида Ўзбекистоннинг янги ташкилотга қўшилиши катта воқеа бўлди. Марказий Осиёдаги барча давлатлар, шунингдек, минтақамиз хавфсизлигига таҳдиднинг асосий манбаи ҳисобланган Афғонистон билан бевосита чегарадош, айни пайтда жаҳон ҳамжамияти томонидан Марказий Осиёдаги хавфсизлик таянчи, деб эътироф этилган, нуфузи минтақа аҳолисининг ярмини ташкил этадиган Ўзбекистоннинг ШҲТга қўшилиши ташкилот учун катта ҳаётий эҳтиёжга айланган эди. Хитойда мамлакатимиз делегациясига кўрсатилган алоҳида эътибор ва иззат-икром ҳам шундан далолат бериб турди.

Энди бевосита мамлакатимизнинг ШҲТга аъзоликдан кўзлаган мақсадига тўхталсак. Президентимиз таъкидлаганидек, бунда, аввало, Ватанимизнинг хавфсизлигини янада мустаҳкамлаш масаласи туради. Ислом Каримов бу мавзуда бот-бот гапирилган эса-да, унга мурожаат қилишдан чарчамаслигини, чунки хавфсизликни таъминламай туриб, тараққиётга эришиб бўлмаслигини яна бир бор таъкидлади. Хавфсизлик масаласи минтақамиз учун долзарблигича қолмоқда. ШҲТ сафида эса ҳарбий салоҳияти ғоят катта бўлган Россия ва Хитой бор. Улар БМТ Хавфсизлик кенгашининг доимий аъзоларидир. Дунё миқёсидаги йирик масалаларни шу икки давлат аралашувисиз ечиш қийин. Шунингдек, ташкилотга аъзо барча давлатларнинг дарди ҳам бир хил. Уларнинг ҳаммасида хавфсизликка таҳдид соладиган муаммолар кўндаланг турибди. Олти мамлакатнинг давлат раҳбарлари бир жойга йиғилиб, янги ташкилот тузиш тўғрисидаги ҳужжат билан бирга, террор, экстремизм, айирмачилик ва шу каби бошқа иллатларга қарши кураш тўғрисидаги конвенцияга имзо чекканининг бош сабаби ҳам мазкур муаммоларга муносабат бир хиллиги, мақсадлар муштараклигидадир.

Ўзбекистоннинг ШҲТга қўшилишдан кўзлаган иккинчи асосий мақсади кенг кўламли ҳамкорликдир. Масалан, Хитой ялпи ички маҳсулот ўсиши бўйича дунёда етакчи ўринлардан бирини эгаллаб келмоқда. Неча йиллдирки, мамлакатнинг бу борадаги кўрсаткичи 8-10 фоиздан пастлагани йўқ. Биргина Шанхайга оид рақамларнинг ўзиёқ мазкур мамлакат ҳақида етарли тасаввур беради: ўтган йили ялпи ички маҳсулот ҳажми 455 миллиард юанни (1 АҚШ доллари тахминан 8 юанга тенг), экспорт-импорт 54 миллиард АҚШ долларини, жалб қилинган хорижий сармоя эса 6 миллиард АҚШ долларини ташкил этди. 13 миллион киши яшайдиган шаҳар учун бу ғоят каттадир.

Шанхай саммити шуниси билан муҳим бўлдики, унда зикр этилган икки масала — хавфсизлик ва ҳамкорлик янги ташкилот фаолиятининг асосий тамойилига айлангани борасида якдил хулосага келинди. Бу "ҳамкорлик орқали хавфсизлик" деган жумлада акс этади. Террорчилар хуружи ё бошқа шунга ўхшаш таҳдид юз берса, ўзаро ёрдам ва маслаҳатлар учун ҳуқуқий асос борлиги ҳам шу тамойилга мосдир. Хуллас, ҳамкорлик қайси соҳага тегишли бўлишидан қатъи назар, алал-оқибат миллий ё минтақавий, шу билан бирга, иқтисодий, ижтимоий-сиёсий хавфсизлик мустаҳкамланишига олиб келади.

Ислом Каримов Шанхай саммитини тарихий воқеа, деб атади. Бошқа давлатлар раҳбарлари ҳам шу мазмунда фикр билдирди. Бунинг боиси, Шанхайда инсониятнинг тўртдан бир қисми яшайдиган улкан ҳудудда хавфсизлик ва ҳамкорлик зонаси яратишга қаратилган ташкилотга асос солинди. Чегарага оид масалаларга ечим топиш мақсадида таъсис этилган тузилманинг беш йилда шундай катта салоҳиятли бирлашмага айлангани Шанхай ҳамкорлик ташкилотининг истиқболи порлоқ эканлигидан далолат беради.

Анвар БОБОЕВ,
ЎзА махсус мухбири.
Тошкент-Шанхай-Тошкент.
Фарҳод ҚУРБОНБОЕВ ва Муҳаммад АМИН(ЎзА) олган сурат.

СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТИ ҒАЛЛАКОРЛАРИГА

Қадрли дўстлар!

Авваламбор, барчангизни ғаллачиликда эришган катта меҳнат ғалабангиз — давлатга 224 минг 500 тонна ғалла ва 5 ярим минг тоннадан зиёд уруғлик дон сотиб, шартнома режасини мамлакатимизда биринчи бўлиб адо этганингиз билан чин қалбимдан самимий табриклайман.

Сизлар бу йилги мураккаб иқлим шароитида вилоят бўйича ҳар гектар майдондан 33,5 центнердан ҳосил олиб, ўз ишингизнинг чинакам устаси, Сурхондарё деҳқончилик мактабининг лафзи ҳалол, миришкор вакиллари эканингизни яна бир бор намоён этдингиз.

Қалбида ўз Ватани ва халқига муҳаббат туйғуси жўш урган, бунёдкорликни ҳаёт мазмуни деб билган фидойи инсонларгина шундай улуғвор ишларга қодир бўлади.

Сурхон воҳаси ғаллакорларининг давлатга яна 15 минг тонна сара дон етказиб беришга азму қарор қилгани барчамизни қувонтиради.

Ишончим комилки, сиз, азиз сурхондарёликлар мустақиллигимизнинг 10 йиллиги нишонланадиган қутлуғ йилда қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларида ҳам юксак натижаларга эришиб, Ватанимиз равнақи, элюрт фаровонлигига муносиб ҳисса қўшасизлар.

Барчангизга ана шу эзгу мақсад йўлида янгидан-янги зафарлар, сиҳат-саломатлик, бахту саодат тилайман. Заҳматкаш қўлларингиз асло дард кўрмасин.

ИСЛОМ КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

Воҳанинг улкан хирмони

Сурхондарё вилоятида ғаллачилик тарихида мисли кўрилмаган муваффақият қўлга киритилди: воҳа деҳқонлари илк марта мамлакатимизда биринчи бўлиб зафар маррасини эгалладилар. Давлат омборига 230 минг тонна дон топширилди.

Бу ҳақдаги хушхабарни эшитарканман, ўрим-йиғим пайтида Ангор туманида юз берган бир воқеа ёдимга тушди. Етмиш ёшларга кирган чол борти баланд юк машинасига «лип» этиб чиқди. Дўпписини қўлига олди-ю, бошини «Класс» комбайни тарновидан шовуллаб машинага тўкилаётган буғдойга тутди. Ғалла сачраб, унинг елкалари, соқолларига қуйилди. Қария, жазирама иссиқда ҳориган одам ўзини суви муздей шаршарага тутиб, тани-жони роҳат қилаётган одамдай, бахтиёр эди. У буғдойдан ҳовучларини тўлдириб, тўйиб-тўйиб ҳидларди. Ғаллани яна қайтариб боши узра сочарди. Одамларнинг қараб турганига ҳам парво қилмай, қалбига инган улуғ бир ҳиссиёт гаштини ўзича тантана қиларди...

Бу ҳолат менга Кавказдаги аллақайси бир тоғ қишлоғи одамларининг удумини эслатди. Улар ўзларича «Ҳосил куни» деб нишонлайдиган кунда гўдакларнинг, беморларнинг, келин-куёвларнинг бошларидан ҳовучлаб буғдой қуйишар эканлар. Буғдой қанча баланддан ҳовучлаб қуйилса, унинг хосияти шунча хайрли бўларкан. Буғдойга қўшилиб осмондан гўё бахт-саодат, гўдакка узоқ умр, беморга шифо, юртга тинчлик-омонлик ёғилармиш.

(Давоми 2-бетда).

Ғалла ўрим-йиғими авж паллага кирганида Сурхондарё туманларига Қорақалпоғистондан «Класс» комбайнлари ёрдамга келганди. Ангор туманидаги ҳашарчилар орасида элликқалъалик «Класс» оператори Ўринбой Ибрагимов ўғли Муроджон билан алоҳида ўрнак кўрсатишди. Уларнинг сайъ-ҳаракатлари билан кунига 20-21 гектардаги ғалла ўриб олинди.

СУРАТДА: Ўринбой Ибрагимов ўғли Муроджон билан.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Олий Мажлисда

Шерикчиликнинг кенг қирралари

амалий ишларда намоён бўлади

Ўзбекистон Олий Мажлисида Барт Стаес раҳбарлигидаги Европа Парламентининг Марказий Осиё давлатлари ва Мўғулистон билан алоқалар бўйича делегацияси билан учрашув бўлиб ўтди.

Суҳбат чоғида Олий Мажлис раиси Э.Халилов Ўзбекистон олий қонун чиқарувчи органининг хорижий давлатлар парламентлари билан алоқалари хусусида тўхталиб, бу алоқалар силсиласида Европа Парламентининг ўрни катта эканлигини таъкидлади.

Учрашувда Олий Мажлис билан Европарламент ўртасидаги ўзаро алоқаларни янада ривожлантириш, истиқболда ҳамкорликда амалга ошириладиган ишлар билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

Шундан сўнг Олий Мажлисда «Ўзбекистон-Европа Иттифоқи» Парламент ҳамкорлиги қўмитасининг иккинчи йиғилиши бошланди. Уни «Ўзбекистон-Европа Иттифоқи» Парламент ҳамкорлиги қўмитасидаги Ўзбекистон делегацияси раҳбари Эркин Воҳидов ҳамда Европа парламентининг Марказий Осиё давлатлари ва Монголия билан алоқалар бўйича делегацияси раиси Барт Стаес табрик сўзи билан очдилар. Йиғилишда ўнга яқин масала муҳокама этилди.

Ўзбекистон ва Европа Иттифоқи ўртасида 1996 йилнинг 21 июнида Шерикчилик ва ҳамкорлик тўғрисида битим имзоланган эди. Ўтган беш йил мобайнида бу борада нималарга эришилгани, томонларнинг бугунги муаммоларга қандай муносабатда эканлиги каби саволларга йиғилишда жавоб изланди.

«Ўзбекистон-Европа Иттифоқи» Парламент ҳамкорлиги қўмитаси Ўзбекистон ва Европа Иттифоқи ўртасидаги мазкур битим асосида тузилган. Қўмитанинг вазифаси эса Ўзбекистон ва Европа Иттифоқи ўртасидаги муносабатларнинг барча жиҳатларини кўриб чиқишдан, имзоланган битимни амалга оширишдан иборат.

Йиғилишда сўзга чиққанлар Европа Иттифоқи ва Ўзбекистон Республикаси ўртасидаги муносабатларнинг йил сайин яхши йўлга қўйилаётганини эътироф этишиб, бу соҳада бугунги кунда амалга оширилаётган ишлар ҳақида фикр юритишди. Европа Иттифоқидаги сиёсий ва иқтисодий жараёнлар, иқтисодий алоқалар, икки томоннинг Шерикчилик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битимга амал қилиши, Марказий Осиёдаги сиёсий аҳвол ҳамда Ўзбекистондаги ҳозирги сиёсий ва иқтисодий вазиятга оид муҳим масалалар муҳокамаси барчанинг эътиборини тортди.

ТРАСЕКА ВА ИНОГЕЙТ лойиҳаларини амалга ошириш шу куннинг энг муҳим вазифаларидан бири эканлиги қайд этилди. Европа инвесторларини Ўзбекистонга жалб этишга кўмаклашиш ҳамда уларнинг кенг кўламли хусусийлаштириш дастурида иштирокини таъминлашга эътибор қаратилди. Европа Иттифоқи мамлакатларида Ўзбекистоннинг экспорт салоҳиятини янада ошириш зарурлигига алоҳида тўхталиб ўтилди. Атроф-муҳитни ҳимоя қилиш, экологик вазият, озиқ-овқат маҳсулотларининг сифати, уларни истеъмол қилишда хавфсизликни таъминлашдек ўткир муаммоларни биргаликда ҳал этиш борасида фикрлар алмашилди.

Булардан ташқари йиғилишда Ўзбекистонда таркиб топган ҳозирги сиёсий ва иқтисодий вазият хусусидаги фикрлар алмашинуви доирасида экологик ҳолатларнинг олдини олишга қаратилган чора-тадбирлар, мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар, матбуотни эркинлаштириш, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилиш, наркобизнес, терроризм ва коррупцияга қарши кураш муаммолари тўғрисида жиддий фикрлар билдирилди.

Шунингдек, делегация аъзолари Ўзбекистон ва Европа Иттифоқи ўртасидаги муносабатларнинг бошқа жиҳатларини ҳам муҳокама этдилар.

Абдурасул САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ишончни оқлаймиз

Давлатимиз раҳбарининг магистратура, академик лицей ва касб-ҳунар коллежларининг биринчи битирувчиларига йўллаган табригини ўқиб муҳтарам Президентимизнинг биз, ёшларга бўлган қайноқ меҳрларини ҳис қилдик. Ахир ғурурга тўлмай бўладими, янгича таълим муассасасининг илк қалдирғочлари бўлиш бизга насиб этди. Назаримизда, XXI асрнинг биринчи йилида янгиланган билим билан қуролланиб, улкан келажак сари қадам қўяётгандаймиз. Бизни чексиз тўлқинлантирган, буюк орзулар сари қанотлантирган нарса бу — Юртбошимиз ишончи. Насиб этса, биз барчамиз ана шу умидни, албатта, рўёбга чиқарамиз.

Муҳайё АЛИМАРДОНОВА,
Саодат ЖАББОРОВА,
Дилфуза ҲОТАМОВА,
Ўзбекистон Миллий университети қошидаги Сирожиддинов номли академик лицей битирувчилари.

Муаммолар ечими топилади

Нукусда Вазирлар Маҳкамасининг "Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятида аҳолини ижтимоий муҳофаза қилишга доир қўшимча чора-тадбирлар ҳамда сув тақчиллиги оқибатларини енгиллаштириш тўғрисида"ги қарорини амалга оширишга бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

Уни Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси И.Жўрабеков бошқарди.

Йиғилишда сув тақчиллиги оқибатида юз берган мураккаб вазиятни бартараф этиш, Оролбўйида истиқомат қилаётган аҳолини ижтимоий ҳимоялаш, уларга тоза ичимлик сув етказиб бериш, аҳолини иш билан бандлик муаммоси каби масалаларни ҳал қилиш чора-тадбирлари белгиланди. Ушбу мақсадлар учун 1 миллиард 350 миллион сўмлик маблағ ажратилгани маълум қилинди.

А.ИСКАНДАРОВ,
ЎзА мухбири.

Журналист суриштируви

Важоҳат

Тадбиркорни шундай кутиб олаётган идора Тошкентнинг қоқ марказида ишлаб турибди.

Ҳадиси шарифда бараканинг етмиш қисми савдодадир, деб бежиз айтилмаган. Шу боисдан бўлса керак, қадим-қадимдан ота-боболаримиз бу касбни ардоқлаб ва эъзозлаб келишган. Ҳаттоки савдо билан шуғулланганлар юртнинг энг обрўли кишилари саналган. Демакки, юрт савдогари билан обод, дўкондори билан фаровон бўлган. Мамлакатимиз мустақилликка эришгандан сўнг ҳукуматимиз бу соҳага алоҳида эътибор қаратаётганлигининг боиси ҳам шунда.

Бироқ сўнгги пайтларда бу қадимий касб билан шуғулланиш истагида юрганлар қаршисида кўплаб янги-янги тўсиқлар пайдо бўлмоқда. Буни таҳририятимизга кетма-кет бўлаётган қўнғироқлар, келаётган шикоятлар ҳам тасдиқламоқда.

— Ҳаттоки оддий бир дўкон очиш учун тоғдек ҳужжатларни тўплаш билан бирга, ана шу тўсиқларни енгиб ўтишимизга тўғри келмоқда, — дейди таҳририятимизга келиб, ўзини Содиқ Мирфайзиев (унинг илтимосига кўра, исми-шарифини ўзгартириб бераяпмиз) деб таништирган газетхон. — Бунинг учун ё "белингиз бақувват" ёки асабингиз метиндек мустаҳкам бўлиши лозим. Акс ҳолда, ора йўлда майиб бўлиб қолишингиз ҳеч гап эмас. Тўғри, мен-ку олти ой мобайнида эшикма-эшик сарғайиб, идорама-идора чопиб бўлса-да, дўкон очишга эришдим. Аммо қолганларнинг аҳволи нима кечади? Ахир муносабат шу алфозда давом этаверса, мамлакатимизда кенг қулоч ёзаётган тадбиркорликка дарз кетмасмикин, деб қўрқаман, — дейди у куйиниб.

— Нима деяпсиз? Ҳукуматимиз томонидан тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи ва кредит олувчилар учун зарур бўлган ҳужжатлар сони ихчамлаштирилди-ку? — деймиз Содиқ акага юзланиб.

— Менимча, айрим амалдорлар тадбиркорлар учун яратилган бундай қулайликни дўкон, кафе, ошхона қурувчиларга тегишли эмас, деб ўйлашса керак. Агар ишонмасангизлар, марҳамат, Тошкент шаҳар Архитектура ва шаҳарсозлик бош бошқармасига бориб кўринглар. Ҳақиқий манзарани ўша жойда кўрасизлар.

Биз отахоннинг гапи тўғри ёки нотўғрилигини аниқлаш ниятида мазкур бошқарма бошлиғи ўринбосари Тоҳир Содиқовга учрашиб, унга бир неча савол билан мурожаат қилдик.

Ўтган йили ва шу йилнинг беш ойи мобайнида қанча фуқаро дўкон, кафе ва бошқа объектлар очиш учун сизларга мурожаат қилди? Шундан

(Давоми 2-бетда).

Ғалла-2001

Воҳанинг улкан хирмони

(Давоми. Боши 1-бетда).

Мен икки дақиқада тўрт тонна буғдой тўкиб берадиган комбайн «ҳовучи»га бошини тутган одамнинг исми-шарифини билиб олдим. Худойбердиев Мурод ака, Жуманазар деган ёш ижарачи йигитнинг отаси экан. Ўғлининг ҳар гектар ердан 65 центнердан ҳосил олганини кўриб, қувончини ичига сиғдиролмаганидан тўнининг ўнгирини қайириб, машинанинг бортига чиқиб кетган экан. Ўзи ҳам вақтида эллик йил дон сочиб, буғдойнинг бунақанги мўл ҳосил берганини биринчи марта кўриши экан.

Ҳа, бу йил нафақат Жуманазарнинг даласига, балки бутун Сурхондарё ғалла майдонларига осмондан барака нури тўкилгандай бўлди. Йил хосиятли келди. Сурхондарёликлар 92 минг гектар суғориладиган ерда ғалла ниҳоли ўстирдилар. Ўрим олдидан мутахассисларнинг «Далада ўртача 39 центнердан ҳосил етиштирилган» деган хулосаларини эшитиб, 500 нафарга яқин комбайнчи белини маҳкам боғлади. Бункерларнинг ҳаял ўтмасдан тўлиб қолавериши уларнинг ғайратларини янаям ошириб юборди. Меҳнат йўли ғалаба марраларига туташди. Улар илк марта биринчи бўлдилар. 230 минг тонналик катта хирмонни яратиб, республикамизда пешқадам бўлиб, ғалла сотиш шартнома режасини бажардилар. Бу мисли кўрилмаган воқеа эди. Бу Сурхон деҳқонининг юртимизда ғалла мустақиллигига эришиш борасидаги катта ишга қўшган муносиб улуши эди. Бу иқтисодий ислоҳотларимизнинг мунаввarлиги ва самарадорлигидан гувоҳлик берувчи далолат эди.

Ангордаги ўша суҳбатимизда Мурод ака бир қизиқ гап айтди:

— Дон осмондан ёғилмайди. Дон тупроқда унади. Дон деҳқон қўлининг қадоқ кафтларида унади.

Қадимшунослар воҳада бундан тўрт минг йил аввал ҳам буғдой экилганини таъкидлайдилар. Лекин шўролар сиёсати омоч билан ер тирнаб уруғ сочган, от билан буғдой янчган, уни сув тегирмонларидан ўтказган, нонни ҳамиша боши узра баланд тутган деҳқоннинг қўлини ишдан совутди. Шунинг учунми, колхўзга ортиқча ишониб юборган деҳқонга «ғалла мустақиллигига эришиш», деган ҳикматли гапнинг маъносини уқтириш осон кўчмади. «Ер ҳам, дон ҳам калхўзники-да», деб ҳали ҳосили тўлиқ териб олинмаган ғўзапоянинг ичига уруғ сочди. Ерни ажриқ босиб кетди. Қамиш, шўра деган бегона ўтларнинг орасида пишган ғалла кўринмай қолаверди.

Ғалла ғўзага ўхшамас эди. «Бир тупи элликтагача туплар экан» деб айрим раислар ишга рўй-ростига қол қўя бошладилар. Гектарига 250 килодан эмас, 100 килодан уруғ экса ҳам бўлаверади, дедилар. Экинга эмас, унга берилиши лозим бўлган ўғитнинг тагига сув қуйдилар. «Ҳаво қурғоқ келди» деб важ кўрсатдилар. Ва ҳатто «донишмандлик» қилиб, «Бизнинг ер ва иқлим шароитимизда ғалланинг бўлгани шу: ҳосилдорлик йигирма центнердан ошмайди» дегувчилар ҳам топилиб қолди. Натижада кейинги беш йил ичида вилоятда ғалла ҳосилдорлиги 13 центнер пасайиб кетди.

Президентимизнинг халқ депутатлари Сурхондарё вилояти Кенгаши сессиясидаги (2000 йил 23 март) нутқида соҳани ривожлантириш ҳақида билдирган мулоҳазалари воҳа ғаллачилиги истиқболида бурилиш бўлди. Катта камчилик ишни тўғри ташкил эта билмасликдан иборатдир. Деҳқон ҳақиқий маънода ер эгасига, мулк эгасига, ўзи яратаётган бойликнинг эгасига айланмас экан, унинг ишида самара бўлмайди, деган гаплардан одамлар тўғри хулоса чиқариб ола бошладилар. Одамлар бургага аччиқ қилиб, кўрпани куйдирмаслик лозимлиги ҳақидаги ҳикматни англай бошладилар. Уларда баҳона излаш, ёмғирнинг ёғишидан ҳам, ёғмаслигидан ҳам нолийвериш ўрнига ҳавасмандлик, яхши ишлаётганларга эргашиш иштиёқи жўш ура бошлади. Деҳқонлар узоқроққа қарай бошладилар. Бир фасл, икки фасл наридаги манзараларни илғай бошладилар.

Мўмин Иззатиллаев деган ижарачи ерини чала ҳайдамоқчи бўлган тракторчини даласидан чиқариб қўйди. Рустам Шербоев деган ижарачи уруғни ва ўғитни тарозидан ўтказиб ерга берди. Саттор Бўронов деган фермер шартномани бажаришни орқага чўзмоқчи бўлган шериги билан «жиддийроқ» гаплашишга ўрганди.

Жарқўрғонлик Сайдаҳмад Асадуллев деган одамнинг ишини кўринг. Бултур атиги 40 тонна ғалла берган 220 гектар ернинг оғир-енгилини ўз зиммасига олиб, майдонга чиқди. Бу йил 40 центнердан ҳосил кўтарди. Жилғалар қўшилиб дарёларга айланди. Жарқўрғонликлар республикамизда биринчи бўлиб зафар қучдилар. Сариосиё ва Денов туманларида эса ҳосилдорлик 40-45 центнердан ошмоқда. Ангор, Қизириқ, Шеробод, Бандихон туманлари ғаллакорларининг қалблари ҳам зафар нашидасидан шоду хуррам.

Бандихонлик фермер Расул Аҳмедов гектаридан 90 центнердан ҳосил олган бўлса, ижарачи Қобил Муҳаммадиевнинг 30 гектар ердан уйган хирмони 247 тонна тош босди. Ўнлаб хўжаликлар, юзлаб фермер ва ижарачилар енг шимариб ишласа, ғалла 50-60 центнердан кам буғдой бермаслигига иқрор бўлмоқдалар.

Ўтган йили шу кеча-кундуздаги манзарани эслаймиз: ғаллазорларнинг 85-90 фоизи ўриб бўлинганига қарамай, дон сотиш режаси 50 фоиздан ошмаган эди.

Бу йил-чи? Шартнома режаси уддаланган бўлса-да, ҳамон ғалласи ўрилмаган далалар, дон ортган карвонларнинг адоғи кўринмайди. Ўрим-йиғим бўйича вилоят шўъбаси бошлиғи Олим Алимардоновнинг «377 минг тонналик дон етиштириш режасини ҳам, албатта, бажарамиз» деган гапини эшитган одамнинг кўнгли яна бир бор тоғдай кўтарилади. «Бободеҳқон, кафтингда униб-етилган ризқу насибанг ҳамиша бутун, ҳамиша баракали бўлсин!», деган қутлуғ калима қалбларга қўшиқ бўлиб қуйилиб келавергандай бўлади.

Олимжон УСАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Моддий манфаатдорлик ўрим-йиғим муваффақиятини таъминлайди

Фарғона вилояти ғаллазорларида янги асрнинг дастлабки йили ҳосилини йиғиштириб олиш қизғин паллага кирди. Буғдой аввалги йилларга нисбатан 15-20 кун аввал пишиб етилди. Ғаллакорлар ризқ-рўз етиштиришни шарафли касб деб билган ҳолда ўрим-йиғим ишлари бир маромда олиб борилишини таъминлашмоқда.

Ҳеч иккиланмай бугунги кунда деҳқоннинг ҳаёти ҳосил шиғил пишиб етилган, олтин бошоқлар поёнсиз денгиздай чайқалиб ётган ғаллазорларга кўчган, десак муболаға бўлмайди. Комбайнларнинг қудратли наъралари қиру даштларни жумбушга келтирса, дала йўлларидан ғалла ортиб пешма-пеш омборларга қатнаётган машиналарнинг чироқлари тонггача ўчмайди.

Бу йил Фарғонада ғалла мўл бўлди. Асосий масала шу етиштирилган ҳосилни нес-нобуд қилмай, ўз вақтида ўриб, янчиб омборларга ғамлаб олишдан иборат. Мавсумни қисқа муддатда якунлашга бутун техника, ишчи кучлари, моддий ресурслар жалб қилинган. Мавсумда ўзини сафарбар, деб билган ғаллакор, комбайнчи, ижарачи, тайёрловчилар орасида вилоят «Ғаллабанк» ҳамда унинг жойлардаги филиаллари мутахассисларини ҳам учратиш мумкин.

— Юртбошимиз яқинда Қашқадарё вилоятига қилган сафарлари чоғида ғаллакорларни ўз вақтида молиявий маблағлар билан таъминлаш лозимлигини уқтириб, олдимизга катта вазифа қўйдилар, — дейди республика акциянерлик тижорат «Ғаллабанк»нинг вилоят бўлими бошқарувчиси Холматилло Иброҳимов. — Банкимизнинг оддий мутахассисидан тортиб бошқарувчисигача ўзини ғалла мавсумининг фаол иштирокчиси ҳисоблайди. Чунки банкимизнинг асосий фаолияти ғалла етиштирувчи, дон маҳсулотлари тайёрловчи корхоналарга хизмат кўрсатишдан иборат. Кузда пахта ҳосилини йиғиштириб олишда «Пахтабанк» ходимлари зиммасига қанчалик масъулият юкланса, ғалла мавсуми биз учун шундай долзарб палла ҳисобланади. Шунинг учун ҳам мавсумни юксак савияда, малакали хизмат кўрсатиш даражасида ўтказиш учун тадбирлар ишлаб чиқдик.

Бошқарувчи таъкидлаганидек ғалла мавсумининг долзарб руҳини банкнинг вилоят филиали унинг Қўқон ва Қува бўлимлари ҳамда яқинда ўз фаолиятини бошлаган Бағдод мини банкида бемалол сезиш мумкин.

Банкларнинг иш режимига тузатиш киритилди. Мижозларга аввалгига нисбатан икки-уч соат кўпроқ хизмат кўрсатиляпти. Ғалла мавсуми муносабати билан ташкил қилинган ишчи гуруҳ орқали Фарғона, Марғилон, Олтиариқ, Қува, Қўқон, Боғдод дон маҳсулотлари корхоналари, Қува ун, Қўқон нон ишлаб чиқариш корхоналари билан бевосита алоқа уланган. Бу корхоналардан ҳар куни ярим тунга қадар маълумот олинади. Чунки «Ғаллабанк»нинг эртанги фаолиятида, маблағ учун буюртмалар беришда бу маълумотлар ҳар куни сув ва ҳаводек зарур бўлади. Бошқача қилиб айтганда, бу муваққат марказдан туриб бемалол вилоятдаги ғалла мавсуми нафаси, ўрим-йиғим руҳини сезиш мумкин.

Ғаллакорлар хўжаликлар ва фермерлар билан ҳисоб китоблар бевосита контрактатция шартномалари асосида, шартномаларни суғурталаш ишлари эса «Ўзагросуғурта» компанияси орқали амалга ошириляпти. Секин-аста «Ғаллабанк» вилоятда дон йиғиштириб олиш ва тайёрлашнинг энг муҳим, етакчи бўғинларидан бирига айланиб боряпти. Агар ўтган йили банк билан топширилган ғаллага маблағ ўтказиб бериш юзасидан 248 та қишлоқ хўжалик корхоналари, деҳқон ва фермер хўжаликлар шартнома имзолаган бўлса, бу йилга келиб ҳамкор мижозлар сони икки баробарга ортиб, 523 тага етди.

Демак, ҳисоб-китоб ва таҳлилий ишлар доираси кенгайиб, масъулият ортиб бораяпти.

Ўз-ўзидан ғалла етиштиришни молиялаштиришга йўналтирилаётган маблағлар миқдори ҳам йилдан-йилга кўпаймоқда. Жумладан, ўтган йили вилоятда ғалла етиштириш мақсадлари учун жами 6 миллиард 648 миллион сўм маблағлар сарфланган бўлса, жорий йилда ҳосилни босқичма-босқич бўнаклаш мақсадларига 6 миллиард 116 миллион сўмдан ортиқ маблағ йўналтирилиб, якуний ҳисоб-китоблар сифатида яна 5 миллиард 123 миллион сўм, жами 11 миллиард 239 миллион сўмлик маблағлар ўзлаштирилиши мўлжалланмоқда. Жумладан, ғалла ўрим-йиғимининг бевосита иштирокчилари бўлган комбайнчи-механизаторлар, автомашина ҳайдовчилари, хирмонда ишловчилар ва қўл ўрими иштирокичиларига ҳар беш кунда иш ҳақлари берилишини таъминлаш мақсадида ғаллакор хўжаликлар ва фермер хўжаликларига 157,3 миллион сўмлик маблағлар йўналтирилди.

Ҳозирда ғаллакор хўжаликлар ва фермер хўжаликлари томонидан дон қабул қилиш корхоналарига топширилаётган дон улар аввал олган бўнак маблағлари ҳисобига бўлиб, айрим хўжаликлар бугун-эрта якуний ҳисоб-китоб асосида ўз маблағларини ола бошлайди. Ғаллабанк вилоят филиали ва унинг бўлимлари эса бу ишга тайёр бўлганлари ҳолда бу борада таҳлилий ишларни олиб бормоқдалар.

Банкда мижозлар билан ўзаро ишонч ва ўзаро ҳамкорлик асосида иш ташкил этилганлиги, муносабатларни замонавий талаблар даражасига олиб чиқмоқда. Шу боисдан бўлса керак, вилоятда банк билан ҳамкорлик қилиш истагини билдираётган хўжалик субъектлари, деҳқон ва фермер хўжаликлари сони тобора ортиб бормоқда.

Ғалла мавсуми бошланиши арафасида банкнинг Бағдод туманида мини банк иш бошлади. Филиал айнан вилоятнинг марказий туманларидан бирида ташкил этилганлиги бежиз эмас. Туманда йирик дон маҳсулотлари комбинати, нон ва нон маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган корхоналар мавжуд. «Ўздонмаҳсулот» корпорация таркибидаги бу корхоналарга асосан банкнинг Қўқон филиали хизмат кўрсатар эди. Қўқон билан Бағдоднинг ораси деярли 40 километр. Бу корхоналар оддий банк операцияларини амалга ошириш учун ҳам шунча масофага борди-келди қилишга мажбур бўларди. Янги филиал ташкил бўлиши мижозларнинг оворагарчилигига чек қўйди. Бундан ташқари, туманда бевосита ғаллачилик билан шуғулланадиган 11 та ширкат хўжаликлари, 100 дан зиёд деҳқон ва фермер хўжаликлари мавжуд. Туман марказидаги 2 қаватли кўркам бинода жойлашган филиалнинг мижозлари бир ой ичида 50 дан ортиб кетди. Энди қўшни Риштон, Олтиариқ, Бувайда туманидаги айрим ғалла етиштирувчи хўжаликлар ҳам шу банк мижози бўлиш истагини билдиришяпти.

— Илгарилари ҳисоб китобларни ўз вақтида амалга оширишда ва маълумотларни олишда ўзига хос қийинчиликларга дуч келардик, — дейди Тошлоқ туманидаги Абдуҳамид Эгамбердиев номли фермер хўжалиги раҳбари Шавкатжон Эгамбердиев, «Ғаллабанк» билан ҳамкорлик қила бошлаганимиздан бери банкма-банк юриб маблағ орқасидан қувиб юришдан қутилдик. Бу банк ходимлари нафақат ўзлари берган маблағни қандай мақсадда сарфланаётганлигини назорат қилибгина қолмай, бевосита бошқа моддий таъминот масалаларида ҳам яқиндан кўмак беришяпти. Энг муҳими, фермер хўжалигимиз банкнинг марказий идорасига яқин жойда жойлашган. Деярли ҳар куни мулоқат қилиб туриш имкониятига эгамиз.

Фермер хўжалиги тайёрлов идораси билан 215 тонна ғалла топшириш юзасидан шартнома белгилаган эди. Бу режа ўтган йилгидан роса бир ой илгари бажарилди. Топширилган дон учун олиниши лозим бўлган 5 миллион сўмлик маблағ ҳам муддатидан илгари фермер хўжалиги ҳисобига ўтказиб берилди.

«Ғаллабанк» билан самарали ҳамкорлик қилаётган фермер хўжаликлари кўплаб топилади. Қува туманидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги таркибидаги «Мўмин ота» фермер хўжалиги шартнома режасини бажарганининг учинчи куниёқ 573 минг сўмлик маблағ хўжалик ҳисоб рақамига келиб тушди. Бундан ташқари банк фермер хўжалигига уруғлик сотиб олиш учун 251 минг сўм бўнак пули ҳам ажратган экан. Ёзёвон туманидаги «Бўрдоқичилик», Данғара туманидаги «Гулчеҳра» фермер хўжаликлари ҳам бевосита мазкур банк билан ҳамкорлик қилиб кам бўлишмаганлигини миннатдорлик ҳисси билан қайта-қайта такрорлашди. Бу хўжаликларнинг дастлабкиси 493 минг сўм, иккинчиси эса 881 минг сўм ғалладан тушган маблағларни ўз эхтиёжларига ишлатиб, кам-кўстларини бутлаб олишди. Минерал ўғит, ёқилғи маҳсулотлари билан боғлиқ ҳисоб-китоблар эса аллақачон тугаган.

«Ғаллабанк» мижозлар билан ишончли ҳамкорлиги учун ҳам вилоятдаги ўндан зиёд тижорат банклари орасида ўзига хос обрў-эътиборга эга. Ҳозирги кунда банк мижозлари орасида 3 та қўшма корхона, 350 дан зиёд савдо, кичик корхоналар, 186 та хусусий тадбиркорлар мавжуд. Фақат шу йилнинг 5 ойи мобайнида банкнинг мижозлар сони 111 тага ортди. Ўтган йили банк ўзига хос бир кичик маросимни нишонлади. Банк фаолият кўрсатаётгандан буён мижозларга ажратилаётган кредитлар салмоғи 1 миллиард сўмдан ортиб кетди. Шундан салкам 300 минг сўми бевосита ишлаб чиқаришни ривожлантиришга ажратилган маблағ ҳисобланади.

Фарғона шаҳридан тадбиркор Феруза Ёқубова банкдан ишлаб чиқариш мақсадларида фойдаланиш учун 1 миллион сўм кредит олган эди. Тадбиркор бу маблағга тикув дастгоҳлари, хомашё сотиб олиб, кичик ишлаб чиқариш цехини ташкил этди. Цехда бор-йўғи 4 киши ишлайди. Лекин шу кичик жамоа вилоятдаги барча спорт мактабларини уст-бош билан таъминлаяпти. Кичик корхона ярим йиллик фаолиятини 570 минг сўм соф даромад олиш билан якунлади. Бу даромаднинг бир қисмини эса банкдан олган кредитни олдиндан қайтаришга йўналтирди.

Банкнинг мижозлари сони ортиши унинг моддий базаси кенгайишига, олинаётган даромадлари кўпайишига бевосита хизмат қиляпти. Ҳозирги кунда Фарғона шаҳрида банкнинг янги замонавий биносини бунёд этиш тадбирлари кўриляпти. Куни кеча эса олинган фойдадан Марғилондаги меҳрибонлик уйи тарбияланувчиларининг 25 нафари 5 минг сўмдан омонат дафтарчаси очилди. Улар 18 ёшга тўлганда 20 минг сўмдан маблағ эгаси бўлишади. Банкнинг маблағлари ортса, бундай ишларни янада кенгайтириш режалаштирилган.

Банкдан қайтаётганимизда оқшом туша бошлаган эди. Лекин ходимларнинг кўпичилиги ўз жойларида фаолиятларини давом эттиришарди. Банк залига илиб қўйилган эълондан англадикки, ғалла ўрим-йиғими муносабати билан банкда махсус гуруҳ ишлаяпти, у шанба ва якшанба кунлари ҳам фаолият кўрсатмоқда.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

Иқтисодиёт қирралари

Рақобат муҳити ва монополияга қарши кураш

Истиқлолдан сўнг мамлакатимиз тараққиётининг иқтисодий йўналишлари белгилаб олинди. Бу жабҳада жаҳон тажрибасидан келиб чиқиб, маҳаллий шарт-шароитда ишлаб чиқариш имкониятларимиз, йирик завод ва фабрикаларни замонавий технологиялар билан таъминлаш масалаларига кенг эътибор қаратилди. Хомашё етарли, табиий ресурсларга бой ватанимизда бозор шароитига дош берадиган, дунё савдосида ўз ўрни ва мавқеини сақлаб қоладиган маҳсулот ишлаб чиқариш учун энг аввало илғор технология зарурлигини ўтиш даврининг дастлабки йилларидаёқ халқимиз тўғри англаб етди. Энг аввало, иқтисодий билимга эга, бозор муносабатларини яхши англаган, халқимиз тили билан айтганда, бозорнинг паст-баландини яхши биладиган мутахассисларни ишлаб чиқаришга жалб этиш муҳим вазифага айланган.

Қадимдан халқимизда бир гап бор: «Қайсики юртнинг, ўша ердаги одамларнинг чинакам аҳволини билмоқчи бўлсанг, бозорларини бориб кўр». Бу сўзларда катта гап бор. Аввало ҳар бир халқ ўз фаолиятида эҳтиёжи даражасидан келиб чиқиб бозор билан муносабатга киришади. Соддароқ қилиб изоҳ берсак, бозорга борган одам дуч келган нарсани харид қилмайди, сотувчи айтган нархга эътибор беради, маҳсулотнинг сифатига қарайди, унинг афзаллиги нимада эканлигини билгиси келади, бозордаги худди шундай маҳсулот билан солиштириб кўради, энг муҳим жиҳати — бу маҳсулотни ким, қайси корхона томонидан, қаерда ишлаб чиқарилганлигини сўраб-суриштиради. Демак, бозорнинг ўзига хос ички қонуниятларида сотувчи ва харидор ўртасида муносабат шаклланади.

Бозор шароитида рақобат ва монополия атамаси кенг қўлланиладиган бўлди. Рақобат борасида гап бораркан, хоҳ саноатда, хоҳ қишлоқ хўжалигида бўлсин, талаб ва таклиф, яъни, бозорнинг муҳим омилидан келиб чиқиб, ҳар жиҳатдан сифатли тарзда ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг бошқа товарлардан афзаллиги, улардан устун келиши кўзда тутилади. Дейлик, бугун оддий деҳқон ҳам ўз маҳсулотини бозорда харидор талабига жавоб бериши зарурлигини, бошқа худди шундай маҳсулотдан орқада қолмаслиги кераклигини яхши англайди. Иккита корхонада қуритилган мева қоқи, ташқи кўриниши, ёрлиғи, бежирим ва кўркам қадоқланганлиги, таъми ҳамда сифатига қараб қай бири харидоргир бўлса, ўша маҳсулот ҳам, ўша маҳсулотни ишлаб чиқарган корхона ҳам рақобатга киришган, рақобатбардош бўлади.

Бугунги кунда бу мавзуни таҳлил этиб, сотувчилар бир-бирлари билан, харидорлар ҳам ўзаро, ҳатто сотувчи ва харидор ўртасида ҳам рақобат авж олаётганини кўрамиз. Масалан, маҳсулот тақчиллиги пайдо бўлса, уни сотиб олиш учун харидорлар ўртасида мусобақа бошланади, улар бир-биридан ўзиб баландроқ нарх айтадилар. Табиийки, сотувчилар тақчил товарни иложи борича харидорини топиб, юқори баҳода сотиш пайида бўлишади.

Сотувчи ва харидор ўртасидаги рақобат эса мувозанат нархлари шаклланиш жараёнида кечади. Мувозанат нарх деганда биз талаб ва таклифнинг нисбатини тушунамиз. Агар аввал шаклланган нарх бўйича талаб таклифдан ортиқ бўлса, ўз-ўзидан нарх ошиб боради.

Бозор шароитида ривожланишнинг асосий пиллапояси саналмиш рақобат атамаси кишиларимиз тасаввурида маълум мазмун-моҳиятга эга эканлигини эътироф этган ҳолда, бу йўналишсиз бозор муносабати шаклланиши мумкин эмаслигини таъкидламоқчимиз. Жаҳон фани ва амалиёти, қолаверса, ҳаётнинг ўзи ана шундай тўғри хулосага келиб қўйганлиги бор гап.

Энди биз «Монополия нима?» даган саволга жавоб қидирайлик. Монополизм ҳам жамиятда иқтисодий ривожланишнинг мантиқий натижасидир. «Монополия» юнонча, «monos» — битта, ягона, «полео» эса — сотиш демакдир. Хуллас, давлат ёхуд бир фирманинг бу борада алоҳидалиги, монопол ҳуқуқини билдиради. Монополия ҳатто бир кишига маълум шахслар гуруҳига, шунингдек, давлатга тегишли ишлаб чиқариш, савдо ва ҳунармандчиликка нисбатан, умуман, бирор бир нарсага ягона ҳуқуққа эга бўлиш дегани.

Монополия иқтисодчилар тили билан айтганда, ишлаб чиқаришни сусайтиришга олиб келади. Чунки монопол ўз мавқеидан фойдаланади. Харажатларни пасайтирмасдан нархни кўтариб юқори даромад олиши мумкин. Рақобатнинг йўқлигидан ёки пастлигидан фойдаланиб бозорда ўз шароитларини ўтказади, талаблар қўяди. Бошқалар билан ҳисоблашмайди. Ягона сотувчи ва харидорнинг устунлиги назарда тутилади.

Ҳар хил субъектларнинг давлат томонидан ҳимояланмаганлиги натижасида ҳам монополлашув ҳукм суради. Жамиятда ҳуқуқий-меъёрлар бузилса, ҳуқуқий маданият мавжуд бўлмаса ўз-ўзидан монополия илдиз отади.

Ўзбекистонда монополияга қарши курашнинг ижтимоий-иқтисодий, ҳуқуқий асослари яратилган. Бу ўринда бозор иқтисодиётига ўтиш даврида бозорларда монополистик фаолиятни чеклаш, рақобат муҳитини сақлаш, ривожлантириш асосий мақсад қилиб белгиланган. Шу муносабат билан Ўзбекистон Республикасининг «Товар бозорларида монополистик фаолиятини чеклаш ва рақобат тўғрисида»ги Қонуни қабул қилинган.

Асосан, бозордаги улуши олтмиш беш ва ундан ортиқ фоизни ташкил этиб устун мавқеага эга бўлган хўжалик юритувчи субъектнинг рақобатни чеклайдиган ва бошқаларнинг манфаатини камситадиган хатти-ҳаракатлари таъқиқланади. Оддийроқ қилиб айтганда иқтисодий зўравонликка, сунъий тақчиллик яратиб, бозорда ўз мавқе ва таъсирини ўтказишга уринишларга мутлақо йўл қўйилмайди.

Монополияга қарши фаолият ва рақобат муҳитини тўла шакллантириш учун, энг аввало давлат идоралари томонидан товар бозорлари таҳлил қилинади. Монополистик корхоналар аниқланади. Давлат рўйхатига киритилади. Бу эса бозор иқтисодиёти даврида тараққиёт занжири халқалари узилишининг олдини олади. Бугунги кунда Ўзбекистонда ҳатто табиий монополиялар фаолиятида истеъмолчиларга салбий таъсир кўрсатишни чеклаш, монопол нархга чек қўйиш, етказиб берилаётган маҳсулот сифатини назорат қилиш чора-тадбирлари тўлиқ ишлаб чиқилган.

Рустам МУҲАММАДИЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси тингловчиси.

Экология ва саломатлик ўн кунлиги

Хайрли тадбир

Аввал хабар қилганимиздек, республикамизда ўтказилаётган Саломатлик, гигиена ва экологик маданият ўн кунлиги 16 июн куни бўлиб ўтган умумхалқ экологик ҳашари билан якунланди. Ўлкамизнинг ҳамма қишлоғу шаҳарларида, маҳаллаларида 10 миллионга яқин аҳоли ушбу умумхалқ ҳашарида иштирок этди. Кўчалар, хиёбонлар, ариқлар тозаланди. Юртимиз ҳуснига ҳусн қўшилди.

Шундай ҳашарлардан бири Тошкентдаги Академик Русанов номли Ботаника боғида бўлиб ўтди. Унда турли соҳа вакиллари, спорт юлдузлари, халқаро ташкилот вакиллари ҳамда «Камолот»чи ёшлар иштирок этдилар.

—Экологик муаммо чегара билмайди,— деди умумхалқ ҳашари қатнашчиси, «Экосан» халқаро жамғармаси раиси Юсуфжон Шодиметов.— Ўрта Осиё ягона экологик худуд. Қозоғистон, Қирғизистондаги янги уран конларидан тарқалаётган ғубор сув, ҳаво орқали худудимизга кириб келади. Қўшни мамлакатларда биздагидай фаоллик йўқ. Ўзбекистон тажрибасини бошқа жойларга ҳам ёйиш керак.

Жойларда ўтказилаётган экофестиваллар, табиатни, атрофмуҳитни асрашга чақирадиган шиорлар халқимизда экологик маданиятни шакллантиришга хизмат қилади.

Ҳашар—халқимизнинг қадимий удумларидан биридир. 16 июн куни ўтказилган шанбаликдан тушган маблағни қурғоқчилик оқибатларини тугатиш, ундан жабр чекаётган Оролбўйи аҳолисини ижтимоий-экологик муҳофаза қилишга сарфлаш кўзда тутилган.

Дилбар ТУРҒУНОВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

Важоҳат

(Давоми. Боши 1-бетда).

улардан қанчасининг аризаси ижобий ҳал этилди? Қолган қисмининг тақдири нима бўлди? Иложи бўлса, ана шу саволларимизга аниқ далиллар ва ҳужжатлар асосида жавоб берсангиз?

— Кечирасиз, ука, — деди Тоҳир Содиқов қаддини ғоз тутиб. — Мабодо сиз прокурор эмасмисиз, менга нега бундай саволлар бераяпсиз? Ёки ўзингизнинг касбингизга доир ваколатларни яхши билмайсизми? Ахир бизнинг ташкилотимиз фақат тадбиркорлар олиб келган лойиҳани тасдиқлайди, холос. Аммо уларнинг биронтасини ҳам рўйхатга олмаймиз. Меним-ча, сиз бизга адашиб келиб қолдингиз, шекилли...

Ундан жўяли бир жавоб ололмагач, бошқарма бошлиғи Мансур Шагаевга қўнғироқ қилдик.

— Эртага ўринбосарим Тоҳир Содиқовга учрашинг. Сизни қизиқтирган барча саволларга жавоб беради, — дея жавоб қилди у.

...Тоҳир Содиқов мени кўрди-ю, негадир, ранги ўзгариб кетди. Салом-аликни ҳам унутиб, дабдурустдан: — Яна эски гапми? — деди. — Энди гап бундай ука, суҳбатдошим юзига виқорли тус берди. Агар саволларимга тўлиқ жавоб олай десангиз, редакциядан бизнинг раҳбаримиз номига сўровнома хати олиб келинг. Ундан кейин сиз билан гаплашамиз.

Орадан бир неча кун ўтгач, сўровнома билан бошлиқ ўринбосари қабулига кирдим. Тоҳир Жамолович юмшоққина ўриндиқда кўр тўкиб ўтирган экан. Каминага кўзи тушиши биланоқ:

— Оббо, нега бунча бизга ёпишиб олдиларинг-а? — деди.

— Хатни олиб келдим, — дедим мен ҳам бўш келмай.

— Ҳе, керак эмас, ўша хатингиз. Юринг, мен билан, — дея бошлиқнинг биринчи ўринбосари Баҳодир Одилхўжаевнинг қабулига олиб кирди.

У киши Тоҳир Содиқовдан ҳам ўтиб тушди.

— Конкретно мақсадга ўтинглар. Нима учун бундай фактлар сизларга зарур бўлиб қолди? Ёки мақсадларинг бизни тадбиркорликни бўғаяпти, деб танқид қилишми? Айтиб қўяй: сизлар сўраётган саволларга жавоб беролмаймиз, керакли хужжатларни ҳам кўрсата олмаймиз. Бу бевосита, шаҳар ҳокимлигининг топшириғи, — деди у жаҳл отига миниб.

Секингина овоз ёзгич аппаратининг тугмачасини босдим. Шунда бошлиқ ўринбосари имо-ишорага ўта бошлади. Ниҳоят, тугмачани ўчирганимдан сўнг, у баланд овоз билан:

— Ўчиринг ўша матоҳингизни! Акс ҳолда, мендан ҳеч қанақа маълумот ололмайсиз! — дея ўшқирди.

Мен секин тугмачани босдим. У энди чиқиб кетишимни талаб қилиб, қўли билан эшик томонни кўрсата бошлади.

Шу пайт эшик тақиллаб, бошлиқ ўринбосарининг «кейин» деган ишорасига ҳам қарамай, полвон сифат бир йигит хонага бостириб кирди:

— Баҳодир ака! Сизда инсоф борми ўзи? Салкам саккиз ойдан буён эшигингиз олдида термулиб ўтираман. Наҳотки, биттагина имзо чекиб юборишингиз шунчалик қийин бўлса?

Бошлиқ ўринбосари хашаги очилиб қолишидан чўчиди шекилли, сўзсиз ишора билан (гапим диктофонга тушмасин деб) бизни ташқарига ҳайдади. Хонадан чиқарканман, тадбиркор Зиёвуддин Зайниддиновдан ҳол сўрадим.

— Э, ука, агар билсангиз, Собир Раҳимов туманидаги шу номли боғда битта кафе қуриш учун роппа-роса беш ой чопдим. Ҳозир бу ерда қурилиш-таъмирлаш ишлари олиб борилаяпти. Аммо кафе атрофидаги боғ хароб ва ташландиқ ҳолга келиб қолган. Бунинг устига, сувсизликдан атрофдаги дарахтлар ҳам қовжираб бораяпти. Шуни кўриб, боғни ҳам қўшиб, хусусийлаштириб олсам, дегандим. Барча ҳужжатларимни тайёрлаб беришимга қарамай, шулар ишни ичакдек чўзгани-чўзган.

Дарҳақиқат, Архитектура ва шаҳарсозлик бош бошқармаси қабулхонасида бир муддат турсангиз, бундай можароларнинг истаганча гувоҳи бўлишингиз мумкин. Бу ердан эса тадбиркорларнинг қадами узилмайди. Бироқ уларнинг камдан-камигагина омад кулиб боқади. Буни бошқармада ўтирган амалдорларнинг оддий тадбиркор тугул журналистга бўлган муносабатидан ҳам англаб олиш қийинмас.

Биргина масалага ойдинлик киритиш йўлида шунча машмаша. Биз диктафон ёзувига тушмаган мулоқотни ёзиб ўтирмадик. Лекин шу нарса аниқки, кичик ва ўрта тадбиркорлик йўлида тўсиқ бўлувчилар бундан буён ҳам танқид тиғига дучор бўлаверадилар.

Баҳодир ОСТОНАҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

«Ватан ягонадир, Ватан биттадир» танловига

Ўзбекистон кўзимизда ёнган шамдир

ОНА ЮРТ

Ўғлон, дунё ёдида ёмон бўлиб қолмагин.
Кўнгил кўзига тушган сомон бўлиб қолмагин,
Юртим учун яшайман деган сўзни хуш айтиб,
Ёв келганда ўқи йўқ камон бўлиб қолмагин.

Худо берса қомати, кўрки бўлсин йигитнинг,
Вале қалқон тутгувчи кўкси бўлсин йигитнинг,
Ватанида вазни бор одам отдан тушмагай,
Юртида хуш ҳаводан кўкси тўлсин йигитнинг.

Ота юрт бу, она юрт, шаъни яшар жонингда,
Момо ернинг иси бор ушатилган нонингда,
Юрт чироғин шуъласи юзингга тушиб турар,
Унутма, боқий бахтинг, шу Ўзбекистонингда.

Боғингдаги ғунчани зоғлардан қўриқлагин,
Миллатнинг гулдай кўнглин доғлардан қўриқлагин,
Осмонингга ой чиқса, офтобингга етгунча,
Икки кўзингни ўғлон ёғлардан қўриқлагин.

Ўзбекман деганингда беклигинг ёдда турсин,
Шоҳингни шохдек асра, ёвларинг мотда турсин,
Алпомиш авлодисан шу Ватан тупроғида,
Гар ўзинг пиёдасан ғуруринг отда турсин.

ОРОМИНГНИ ОГОҲЛАРИНГ ҚЎРИҚЛАЙДИ

Бу қабоҳат яралади қалбим маним,
Ватанфуруш мардларга тик йўлиқмайди.
Оллоҳ шоҳид, энди халқим, жон Ватаним,
Оромингни огоҳларинг қўриқлайди.

Одам яшар, сўз яшайди армон деган,
Шу ўғлингдек бўлур асли султон деган.
Жон керакми, жоним сенга қурбон деган,
Оромингни огоҳларинг қўриқлайди.

Ўзбекистон кўзимизда ёнган шамдир,
Шаҳидларинг киприклардан тушмас намдир,
У отамдир, у онамдир, у боламдир,
Оромингни огоҳларинг қўриқлайди.

Нони қаттиқ, майли оши ёвғон бўлган,
Мардлар доим юрти учун қалқон бўлган,
Ким айтибди, сотқин каслар инсон бўлган,
Оромингни огоҳларинг қўриқлайди.

Биз бир эмас, бизлар юз минг, биз миллионмиз,
Биз ўзбекмиз, биз Темурий Туркистонмиз,
Бизлар ҳам ҳур туғилғонмиз, биз Чўлпонмиз:
Оромингни огоҳларинг қўриқлайди.

Жоним Ватан— жонимизнинг чашмасисан,
Сен онамнинг оппоқ сочи, кўз қошисан.
Миллатимнинг энг кексаси, энг ёшисан,
Оромингни огоҳларинг қўриқлайди.

УЛУҒЛИК

Миллат улуғлиги мақтовда эмас,
Эл қадри эл суйган паловда эмас,
Ирмоқлар интилса дарё қуримас,
Оқар дарёларни кўргим келади.
Сўнмас зиёларни кўргим келади.

Кимни маст қилмаган ишқнинг шароби,
Сўзлар бор ҳикмати кўнгил офтоби,
Беш асрким қўллардан тушмас китоби,
Ҳазрат Навоийни кўргим келади,
Назми шифоини кўргим келади.

Дилозордан тилда талх қолар экан,
Яхшисан, олқишлаб халқ қолар экан,
Элим, обрўйинг оқил олар экан,
Изларин кўзимга сургим келади,
Имом Бухорийни кўргим келади.

Эътиқод, қудратда буюк боболар,
Эл яшар тоабад суюк боболар,
Бибихоним қани, айтинг момолар,
Бибим суратини кўргим келади,
Темур ҳайратини кўргим келади.

Ҳур халқнинг азалдан фикри озода,
Закийнинг Оллоҳдан зикри озода,
Нодираи даврон, Сиздек хонзода,
Садоқати нурни кўргим келади.
Тафаккури дурни кўргим келади.

Мақтов дарёсига мироб эмасман,
Ёт элда ёв чалган рубоб эмасман,
Ердаги шоирман — офтоб эмасман,
Жон элим, эъзозинг кўргим келади.
Ҳурликда парвозинг кўргим келади.

Маҳмуд ТОИРОВ.

ИСТИҚЛОЛ ОФТОБИ

Туркиянинг Истанбул аэропорти кутиш залидамиз. Йўловчилар жаҳоннинг турли томонларига учиб турибди. Бизнинг самолёт жўнашига икки соатдан зиёдроқ вақт бор. Рўпарамга бир эркак, аёл келиб ўтирди. Қўлимда «Ўзбекистон ҳаво йўллари» журнали. Қаршимдагилар назари менга тушганлигини сезиб салом бердим. Ҳалиги эркак «Сиз Тошкентданми?» деб сўради. Мен «ҳа» дедим. Маълум бўлишича, улар Австралияга, Мельбурн шаҳрига учишаётган экан. У ерда ўғли ва келинининг яшаши ва ишлашини айтишди.

Кутиш дақиқаларини гурунг билан тўлдиришга ҳаракат қилдик. Гап орасида улар ҳар йили Наврўз ва Мустақиллик тантаналарини Тошкент телевидениеси орқали кўраётганликларини айтиб қолишди. «Бундай зўр шодиёна, тантанали байрам жаҳоннинг бирон мамлакатида йўқ» дейишди улар завққа тўлиб. Менинг эътиборимни тортган нарса улар Ўзбекистон ҳақида қувониб гапиришлари бўлди. Ўзбекистоннинг ҳамма соҳаларда ривожланаётгани, жаҳон миқёсида обрўси ошиб бораётгани уларни шодлантирганди. «Ҳар қалай, Ўзбекистон биз учун ота юртимиз-да», — деди суҳбатдошим. Бу гапларни эшитар эканман, қўлга олган шамчироғимиз — Мустақиллик юртимизга, элимизга нур таратганлиги туфайли биз ҳам дунёнинг турли бурчакларида эмин-эркин юрганлигимиз билан, Истиқлол неъматидан баҳраманд бўлаётганлигимиз билан ғурурландим, фахрландим. Беихтиёр бир воқеа ёдимга тушди.

1968 йили Жиззах туманининг Равот қишлоғида туғилиб ўсган, тақдир тақозоси билан Туркияда яшаётган бир ҳамқишлоғимиз тақдирини эсладим. Унинг ёлғиз муштипар онаси — Ойдин момо бор. Ўғли урушдан қайтиб келмади. Яккаю-ягона фарзанд уруш туфайли, тақдир-тақозоси билан Туркияда қолиб кетди. Лекин ўғилнинг армони онаизорини кўриш эди. У хат ёзди. Лекин келишга ҳеч имкон бўлмади. Бир неча бор шўролар ҳукуматига мурожаат қилди. Элчихоналарга борди. Ҳеч қандай рухсат бўлмади. Охири унинг ноласини худо эшитди, шекилли, келадиган бўлди. Келишидан бир неча ой олдин тегишли ташкилотларнинг кўзга кўринмас одамлари она яшаётган хонадонда бир неча бор бўлди. Бу ҳақда маҳаллий идораларни бир неча бор огоҳ қилди, кўрсатмалар берди. Ниҳоят, ўғил 1968 йилнинг ёз ойида келди. Буни қарангки, оғайнилариникига бориш у ёқда турсин, ҳатто туққан онаси билан ҳам паст овозда шивирлашиб гаплашар эди. 10-15 км нарида жойлашган ота қабрини зиёрат қилишга ҳам рухсат бўлмади. Бу гапларга ҳозирги авлод ишонмаслиги ҳам мумкин, Мен мустабид даврга хос бу воқеани эслашимдан мақсад мустақиллик қандай бебаҳо неъмат эканлигини таъкидлашдир. Мана энди ҳуррият туфайли ўзбек халқи дунё халқлари билан боришли-келишли, дўст-биродар бўлиб келмоқда.

Халқимизнинг турмуш шароитини яхшилаш борасида 1991 йилда Президент Фармони туфайли 108,5 минг гектар қўшимча ер ажратиб берилиб, томорқа майдонлари кенгайтирилди. Натижада мустақилликнинг дастлабки неъматларидан баҳраманд эл ризқли-насибали бўлди. Жиззах вилоятининг биргина Дўстлик туманида 2 йил давомида 8200 кв.метр уй-жой қурилди. 1820 оила қўшимча томорқада деҳқончилик қилди. Шундай қилиб шахсий томорқанинг умумий майдони мамлакатимизда ўша йил охирига бориб 516 минг гектардан ошиб кетди. Ваҳоланки, шўро ҳокимияти ўрнатилгандан буён жами ер участкалари 224,9 минг гектарни ташкил этган эди. Шу икки рақам қиёси ҳам истиқлол шарофатини кўрсатиб турибди-ку!

Азалий қадриятларимиз истиқлол туфайли халқимиз бағрига қайтиб келди. Мен ўтмишдан мисол келтириш орқали қандай ҳурликка эришганимизни айтиб бермоқчиман. Унда биз ёш бола эдик. Ўша вақтлари янги йил кириши йилбоши деб аталарди. Шундай йилбошилардан бири қишлоқ ўртасида жойлашган мачитда ўтди. Мачит пахта қуритиш цехига айлантирилган эди. Бутун қишлоқ аҳли турли таомлар олиб келиб, дастурхонга тортди. Давра тўрида қишлоғимиздаги ҳурматли, мулла Бобоқул бобомиз гап бериб ўтирарди. Шунда мачитга 3 та бегона киши узоқдан келаверди. Иккитасининг бошида телпак, биттасининг бошида шапка (кепка) бор эди. Биз болалар бир-биримизга «Ана, шапка кийган ўрис келаётир» деб қичқира бошладик. Шунда олағовур гаплар даврадагиларнинг бирига эшитилди, шекилли, «Ҳў, мулла бобо, вакиллар келаётир» деб хабар қилди. Улар ана-мана дегунча даврага келиб қолди. Биз болалар ҳам вакиллар орқасидан эргашиб келдик. Улардан бири — шапка кийган киши давранинг у бошидан бу бошига шипиллаб ўтди. Қишлоқ бригадири Ғаффор бобо уларга бригада аъзоларининг тушлик қилаётганини айтди. Лекин улар мулла бошчилигида йилбоши эмас, худойи қилмаётганмикин, деб шубҳаланди. Агар шуни аниқ билса мулла бобонинг аҳволи вой эди. Қарангки, бу қалтис вазиятдан мулла бобонинг ўзи чиқиб кетган эди. Бундан биз ҳам ҳайрон қолдик. Мулла бошидаги салласини бир зумда олиб хуржунига солиб, бошига яп-янги дўппи кийиб, ҳеч нарса кўрмагандек ўтирар эди. Кейин билсак, салласи бор одамларни мулла, диндор, худойининг бошида турган деб кўп овораю-сарсон қилар экан. Бояги вакилларнинг ташриф мақсади ҳам худди шундай экан. Бугун эса Наврўзимиз эндиликда қўлга олган шамчироқ туфайли байрамга айланди.

Улуғ бобокалонларимиз Ат-Термизий, Имом ал-Бухорий, Аҳмад Фарғоний, Жалолиддин Мангуберди, Имом ал-Мотурудий, Бурҳониддин ал-Марғиноний ва бошқа-бошқа буюк мутафаккирларимизнинг пок номлари тикланиб, уларнинг табаррук жойлари зиёраттоҳларга айланди. Бу эзгу ишлар мустақиллик офтоби туфайли. Агар Юртбошимиз Ислом Каримов жасорат билан халқимиз ҳимоясига отланмаса, 80-йилларда рўй берган геноцид яна давом этиши мумкин эди. Марказдан келган «десант»чилар ўйлаб топган «Ўзбеклар иши» ва «Пахта иши» халқимиз бошига мудҳиш кунларни солди. Кўз кўриб қулоқ эшитмаган туҳмат ва адолатсизликлар боис халқимизнинг 4,5 мингдан зиёдроқ вакили ноҳақ жавобгарликка тортилди. Оқибатда минглаб бегуноҳ одамларимиз руҳан ва жисмонан азоб-уқубатга мубтало қилиндилар.

Минг шукрки, истиқлол офтоби жонажон Ўзбекистонимизни ҳамма соҳаларда ривожли, йўлларини ёруғ, равон қилди.

Жўрақул ИСРОИЛОВ,
тарих фанлари номзоди.

Билиб қўйки, сени Ватан кутади!

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигида мамлакатимиз олий ўқув юртларида 100 дан ортиқ фан бўйича ўтказилаётган республика талабалар олимпиадаси ғолиблари билан учрашув бўлиб ўтди.

Учрашувни Олий ва ўрта махсус таълим вазири С.Ғуломов бошқарди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Давлат маслаҳатчиси Т.Рисқиев йиғилганларга мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримовнинг магистратура, академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежларининг биринчи битирувчиларига табригини ўқиб эшиттирди. У бугунги кунда "давлат" сўзи ёшларимиз учун мавҳум тушунча эмаслигини қайд этди. Мустақилликнинг дастлабки кунлариданоқ ёш авлод тўғрисида ғамхўрлик қилиш, уни жамиятимизни тўлиқ янгилаш каби буюк мақсадга муносиб этиб тарбиялаш мамлакат раҳбариятининг диққат марказида бўлиб келмоқда. Давлатимиз биринчи галда инсон, шахс тарбиясига катта сармоя сарфламоқда. Ўзбекистонда амалга оширилаётган Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ҳам ушбу мақсадга қаратилган. Бунинг самараси ҳозирданоқ кўзга ташланмоқда. Мустақил фикрловчи, аниқ ҳаётий мақсадга эга бўлган, ўз қобилияти ва билимларини Ватан тараққиёти йўлида бахшида этишга тайёр янги авлод вояга етмоқда.

Тошкент давлат техника университетининг 4 курс талабаси М.Эгамназаров, Ёш олимлар миллий жамияти раиси Э.Каримов ва бошқа сўзга чиққанлар бугунги олий ўқув юртлари, лицейлар ва коллежларнинг кўпчилик битирувчилари таҳсил олиш даврида мустаҳкам билим ва касбга эга бўлишганини таъкидлашди. Ҳар бир ёш мутахассис олдида халқимиз 10 йил аввал бошлаган демократик ҳуқуқий давлат, маънавият ва миллий истиқлол ғоясига асосланган жамият қуриш ишига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиш вазифаси турибди.

А.ИВАНОВА,
ЎзА мухбири.

Артур 15-марта жаҳон чемпиони

Артур Григорян ўзининг 15-жангида аргентиналик Альдо Назаряно Риосга қарши майдонга тушди. Профессионал рингда 30 та жанг ўтказиб, 29 тасида ғалаба қозонган лотин америкалик чарм қўлқоп устаси 31-жангини Артурга бой бергиси келмади. Ғалаба учун олиб борилган 12 раундлик оғир ва кескин жангда ҳамюртимиз Артур Григорян ғолиб чиқди ҳамда Жаҳон бокс ташкилоти (ВБО) йўналиши бўйича 15-марта жаҳон чемпиони бўлди.

ЎзА.

Қишлоқда мини маркет

Мингбулоқ тумани улгуржи чакана савдо ҳиссадорлик жамияти аҳолининг талаб ва истакларини ҳисобга олиб «Гулбоғ» қишлоғида кичик маркет дўконини очди. Айни пайтда ушбу дўкон мижозлар билан гавжум. Чунки бу ерда куннинг истаган пайтида, истаган нарсангизни харид қилишингиз мумкин. Бунинг устига шаҳарга қатнашдек ортиқча ташвишларга ўрин қолмади.

СУРАТЛАРДА: янги дўкон фаолиятидан лавҳалар.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ
олган суратлар.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2001 йил 19 июндан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:/*

1 Австралия доллари	194,85
1 Австрия шиллинги	23,21
1 Англия фунт стерлинги	519,66
10 Бельгия франки	79,16
1 Голландия гульдени	144,90
10 Греция драхмаси	9,38
1 Дания кронаси	42,86
1 БАА дирҳами	100,75
1 АҚШ доллари	370,02
1 Миср фунти	95,86
10 Испания песети	19,19
100 Италия лираси	16,49
1 Канада доллари	242,64
1 Хитой юани	44,70
10 Люксембург франки	79,16
1 Малайзия ринггити	97,39
1 Германия маркаси	163,27
1 Польша злотийси	93,94
1 СДР	465,49
1000 Туркия лираси	0,31
1 Финляндия маркаси	53,71
1 Франция франки	48,68
1 Швейцария франки	208,54
1 ЕВРО	319,33
10 Жанубий Корея вони	2,86
10 Япония иенаси	30,13
1 Россия рубли	12,73
1 Украина гривнаси	68,43

**/ Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.*

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИНИНГ

ТИББИЁТ БИЛИМ ЮРТИ

2000-2001 ўқув йилида тўлиқсиз ўрта (9 синф) ва ўрта (11 синф) маълумотига эга бўлган

ЎҚУВЧИЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

Билим юрти Тошкент шаҳри ҳамда республика вилоятларининг даволаш муассасаларида ишлаш учун «Ҳамширалик иши», «Тиш врачи» ҳамда «Акушерлик иши» йўналишлари бўйича мутахассислар тайёрлайди.

Билим юртига Тошкент шаҳри ва Ўзбекистон Республикаси вилоятларининг фуқаролари ётоқхона билан таъминланмаслик шарти билан қабул қилинадилар.

11 синфни тугатган ўқувчилар учун:
- «Ҳамширалик иши», ўқиш муддати 1 йил 10 ой;
- «Тиш врачи», ўқиш муддати 2 йил 10 ой;
- «Акушерлик иши», ўқиш муддати 2 йил 6 ой.

Кириш имтиҳонлари тест синови асосида биология, она тили ва адабиёт, рус тили ва адабиёти фанларидан ўтказилади.

Тўлиқсиз ўрта маълумотга эга бўлган 9-синф ўқувчилари учун ўқиш муддати 2 йил 10 ой. Кириш имтиҳонлари она тили (диктант) ва биология (одам анатомияси, зоология ва ботаника) фанларидан оғзаки ўтказилади.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

11 синф маълумотига эга бўлган абитуриентлар учун ҳужжатлар 20 июндан 25 июлга қадар қабул қилинади.
9 синф маълумотига эга бўлган абитуриентлар учун ҳужжатлар 20 июндан 31 июлга қадар қабул қилинади.

Бизнинг манзил: Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани, «Е»-мавзе (собиқ 66-ўрта мактаб), метронинг «Ҳамза» бекати. Автобуслар: 77, 132, троллейбус 6, трамвайлар: 4, 9. Телефон 77-85-94.

4360

Тошкент шаҳар Ҳамза тумани Давлат солиқ инспекцияси томонидан нозир Ш. Шоминовга берилган 963951 рақамдан 963975 рақамгача бўлган, жами 25 (йигирма беш) дона 05-шаклдаги, 2001 йил 8 июнда йўқотилган, патталар бекор қилинади.

Ўқинг, уқинг...

Сингилим сен худодан сўрама тилла, Шундай бир инжу бор қалбдан унгувчи...

София Сафтарова София Ротару бўла оладими?

София Сафтарованинг ана шу қўшиғи куни кеча «Халқлар дўстлиги» саройида унинг ижросида янгради. Шунда барча мухлисларнинг вужуди селдек оқди гўё. Шу сабабли, Софияхонимдан кўнглимдаги саволларимни сўрадим.

— София опа, қўшиқларингизнинг аксариятида Самарқанд оҳанглари янграйди. Бу шу оҳангларни сизнинг ижодингизга сингиб кетганиданми ёки бошқа сабаблари ҳам борми?

— Агар эътибор қилган бўлсангиз, либосларимда ҳам бу нарса сезилади. Миллийликни кўпроқ қадрлайман. Бундан ташқари, Самарқандда ўзига хос қўшиқчилик мактаби бор. Мен ўша ерда яшайман, ижод этаман.

— Кечирасиз-у, кечагина қўшиқ айтишни бошлаган баъзи ёш санъаткорлар клип чиқаришаяпти. Сиз клип чиқаришни хоҳламайсизми?

— Очиғини айтсам, бунга унча эҳтиёж сезмайман. Чунки ҳақиқий овозга эга бўлган санъаткорнинг истеъдодини халқ барибир севади, қадрлайди. Клип билан уларни алдаб бўлмайди.

— София Сафтарова София Ротарудай бўла оладими?

— Йўқ. София Ротарудай бўлишга даъво қилолмайман. У киши буюк санъаткор. Бироқ София Ротару ижодидан анча нарса ўрганганман. Масалан фақатгина бир хил эмас, ҳар хил мавзуда — Ватан, Она, Фарзанд ва бошқалар ҳақида куйлайман. Турли тилларда қўшиқ ижро этишимни ҳам у киши билан қиёсласа бўлади. Мен эрон, турк, озарбойжон, араб тилларида ҳам куйлайман.

— София Сафтарова кинода рол ўйнар эмиш, деган «миш-миш»лар қулоққа чалиниб қолаяпти.

— Тўғри, баъзи ведофильмларга рол ижро этишга таклиф қилишди, лекин рад этдим.

— Нега? Ахир кўпчилик машҳур санъаткорларимиз ўз истеъдодларини кинода ҳам синаб кўришаяпти.

— Менинг ҳам ниятим йўқ эмас. Фақат кўнглимга яқин бўлган образ бўлса, онами, севимли ёрми. Аммо, сира салбий рол ижро этишни истамасдим. Чунки хонанда сифатида мени яхши кўрган мухлисларим ёмон кўриб қолишларини хоҳламайман.

— Сиз билан бирга саҳнада қўшиқ ижро этган хонандалар ҳақида тўхталиб ўтсангиз.

— Равшан Тўхтаев ҳамда Зоҳиджон қори Салимов. Ажойиб овозга, истеъдодга эга санъаткорлар. Уларнинг келажаги порлоқ бўлишига ишонаман.

— Чет эл сафарларида ҳам бўлганмисиз?

— Йўқ. Аммо, бир орзуимиз чет элга чиқиб, ўз санъатимиз билан Ватанимиз обрўсига-обрў қўшиш. Бизга кўмаклашадиган ҳомий бўлса жуда хурсанд бўлардик.

Наргиза РАҲМАТОВА суҳбатлашди.

Олтинчи турнирнинг бешинчи ғолиби

Пойтахтимиздаги "Динамо" теннис кортларида бир ҳафта давом этган Sanex WTA Tashkent open халқаро турнири ниҳоясига етди. Мукофот жамғармаси 140 минг АҚШ долларини ташкил этувчи мазкур мусобақада йигирмага яқин давлатдан машҳур катта ракетка усталари иштирок этишди. Таъкидлаш жоизки, олтинчи марта ўтказилган турнир "Tashkent open"нинг нуфузи йилдан-йилга ошиб бораётганини яна бир карра исботлади.

Ўзбекистонда спортни, хусусан, теннисни оммалаштириш, соғлом турмуш тарзи ва баркамол авлод тарбиясига қаратилаётган катта эътиборнинг ҳосиласи бу, деб баҳолашди беллашувга ташриф буюрган хорижий меҳмонлар. Чиндан ҳам мамлакатимиз қисқа фурсат ичида Осиё қитъасининг теннис пойтахтига айланганидан фахрлансак арзийди. Ҳар бир вилоятда замонавий кортлар қад ростлагани, "Фьючерс", "Челенжер"дан тортиб, АТП таснифидаги мусобақаларнинг юксак савияда ташкил этилаётгани кўпчиликнинг ҳавасини келтираётгани ҳам рост.

"Tashkent open-2001"нинг ҳал қилувчи учрашувида германиялик Бианка Ламаде ва Седа Норландер (Голландия) кортга тушишди. Дастлабки сетнинг биринчи-иккинчи гейми Бианканинг яққол устунлигини кўрсатди. Унинг тўп узатишдаги кучли зарбалари Седага анча қийинчилик туғдирди. Натижада биринчи сет 6:3 ҳисобида германиялик теннисчи фойдасига ҳал бўлди.

Иккинчи сетда эса мухлислар умуман аксинча манзаранинг гувоҳи бўлишди. Голландия вакиласи гўё иккинчи нафас йўли очилгандай кетма-кет очколарни қўлга кирита бошлади. Рақибасининг алдамчи ҳаракатларига дош беролмаган Бианка 2:6 ҳисобида имкониятни бой берди. Аммо якунловчи сетда маҳорат барибир ўз сўзини айтди. Ва Б.Ламаде олтинчи бор ўтказилган турнирнинг бешинчи ғолиби бўлиш билан бирга 22 минг АҚШ долларини ҳамёнига жойлаб қўйди. Бианкага довур австриялик П. Вартуш (1996,1998), мексикалик А.Гавальдон (1997), исроиллик А.Смашнова (1999) ва ҳамюртимиз И.Тўлаганова (2000) мазкур мусобақанинг бош мукофоти билан тақдирланган эдилар.

— Ғалаба қозонишимда катта ёрдам берган томошабинлардан миннатдорман, — дейди ўйиндан сўнг ўтказилган матбуот анжуманида Б.Ламаде. — Мени қўллаб-қувватлаган мухлислар ҳузурига кейинги йил яна келиш истаги туғилганини ҳам айтиб қўймоқчиман. Яна бир гап: мамлакатингиз одамларининг нигоҳига боқиб шуни англадимки, уларнинг юрагида, қалбида жуда катта меҳр, муҳаббат мужассам экан. Ана шу меҳрнинг бир қисми менга аталгани, сизлар тақдим этган мана бу миллий либос кейинги ўйинларимда катта куч бағишлайди деб ўйлайман. Ҳаммангизга раҳмат!

Озод РАЖАБОВ, Нўъмонжон МУҲАМАДЖОНОВ (сурат), «Халқ сўзи» мухбирлари.

Мукофотга — газета

Эшитдингизми?

Жамоатчи мухбир Азаматжон Маҳмудовнинг хабар қилишича, Балиқчи тумани марказий шифохонаси маъмурияти, ажойиб ташаббусга қўл урибди. Тиббиёт ходимлари байрами муносабати билан 100 нафар шифокор ва ҳамширани туманда чиқадиган «Ғалаба» газетасига обуна қилибди.

Энди касалхона ходимлари йил охиригача маҳаллий янгиликлардан вақтида бохабар бўлиб борадилар. Буни маънавиятга ҳақиқий эътибор деса бўлади!

Ҳикмат

Ҳунар бирла ақлинг бириккан замон —
Ҳар иш бу жаҳонда юришгай равон.

Ўқишга кириш учун имтиёз

Сўранг, жавобини айтамиз

— Муддатли хизматдаги ҳарбийлар ва уларнинг оила аъзоларига қандай имтиёзлар белгиланган?

И.Тоиров, Жиззах вилояти.

Ушбу саволга республика Ҳарбий прокуратураси ходими, адлия капитани Б.Ҳасанов қуйидагича жавоб беради:

— Ватанни ҳимоя қилиш ишининг нуфузини ошириш, муддатли ҳарбий хизматни ўташ шароитларини яхшилаш, ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзоларини ижтимоий ҳимоя қилиш, шунингдек, ҳарбий бурчни виждонан бажаришни рағбатлантириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси 1994 йил 3 октябрда тегишли қарор, 1994 йил 30 ноябрда эса Фармойиш қабул қилганди. Уларга мувофиқ:

— 1994 йилнинг 1 октябридан бошлаб муддатли хизматдаги ҳарбийларнинг ҳамда Мудофаа вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Миллий хавфсизлик хизмати, Чегара қўшинлари махсус ўқув юртлари курсантларининг ҳар ойлик пул таъминоти ўртача уч баравар оширилди.

- Ҳарбий хизматчиларнинг муддатли хизматни ўташ вақтидаги бир ойлик меҳнати икки ойга ҳисоблаган ҳолда уларнинг иш стажига қўшиладиган бўлди;

- олий ва ўрта махсус ўқув юртларига қабул қилишда муддатли ҳарбий хизматни ўтаб бўлган ҳамда ҳарбий қисмларнинг тавсияномаларига эга абитуриентларнинг тест синовлари чоғида тўплаган балларига энг кўп тўпланиши мумкин бўлган баллар миқдорининг 10 фоизи қўшилади;

- муддатли хизматдаги ҳарбийларнинг оилалари шу даврда ер солиғи тўлашдан озод қилинади.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг 1996 йил 30 августидаги Қонунига асосан муддатли хизматдаги ҳарбийлар, старшиналар, прапоршиклар ва катта прапоршиклар, мичманлар ва катта мичманлар шаҳар йўловчи ташиш транспортидан (таксидан ташқари) бепул фойдаланишади.

Жумбоқ

Икки ота ва икки ўғил 3 тухумни едилар. Уларнинг ҳар бири нечтадан тухум еган?

16 июндаги жумбоқнинг жавоби **вергул (,)**.

Бу жавобни тошкентлик Наргиза Обидова 136-29-89 телефони орқали айтди.

Ҳандалар

Концерт пайтида бир аёл эрини туртиб деди:

— Қаранг, анави киши концерт пайтида ухлаб ўтирибди-я.

— Шуни деб мени уйғотганингни қара-я! — деди эри жаҳли чиқиб.

* * *

— Хотинининг ажралиш учун судга ариза берибди деб эшитдим, шу ростми?

— Рост, аммо мен ҳам худди шундай қилганман.

— Дўстим, хотининг билан сўзларинг бир жойдан чиққан экан, нима қилардинглар ажрашиб?

* * *

— Мен уйланадиган бўлсам, — деди бир йигит мақтаниб, — кўпгина қизлар бахтсиз бўлишади.

— Нечта қизга уйланмоқчисан ўзи?

* * *

Судья даъвогардан сўради:

— Жаноб, айтингчи, айбланувчи сизни туя деб атабди. Шу тўғрими?

— Тўғри, — деди даъвогар.

— Тўғри бўлса, шикоят ёзиб нега бошимни қотирасиз?

Қизиқканга кенг дунё

Ёзув машинкаси матбаачилик тараққиёти давомида амалга оширилган муҳим ихтиролардан бири сифатида юзага келди. Уни яратиш устида XVIII асрдаёқ уриниб кўришган эди.

Амалда қўллана бошлаган илк ёзув машинкасини эса 1867 йилда америкалик топограф К.Шоулз ихтиро қилган. У ўз ишини давом эттириши учун маблағ топа олмаганидан ихтиро патентини машинасозлик фабрикасининг хўжайини Ремингтонга сотади.

XIX аср 70-йилларидан бошлаб кейинчалик «Ремингтон» деб ном олган ёзув машинкалари кенг кўламда ишлаб чиқарила бошланди. Ҳақиқий ихтирочи — Шоулз номи эса унутилди.

XIX аср охирига келиб бундай машиналарнинг 40 дан ортиқ хили ишлаб чиқилди. Сўнг тезда савдо, банк идораларида, турли ташкилот ва муҳарририятларда асосий иш қуроли перо бўлган ёзувчи, кўчирувчилар ўрнини машинисткалар эгаллай бошлади.

А.АЛИЕВ тайёрлади.

Ҳукмдан сўнг

Аёл макри

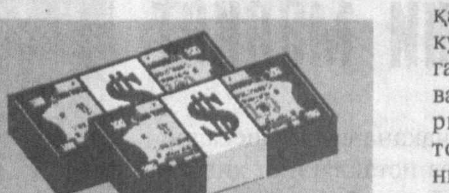

1999 йилнинг баҳори. Тўрақўрғон шаҳрида Зуҳрахон Абсаттoрова деган аёл пайдо бўлдию, «Америкага ишга олишармиш» деган миш-миш тарқалди. Бу хушхабарни эшитганлар ҳар ёқдан шаҳарчага кела бошладилар. Наманган шаҳар, Бобур кўчасида яшовчи фуқаро Баҳодир Ҳожиев ҳам чет элга боришга қизиқиб қолди. У «Ширинлик» маданият саройи атрофида юрган эди, олдидан башанг кийинган, қора сумка кўтариб олган, тўладан келган аёл ўтиб қолса, бўладими. У Баҳодирга тикилиб қарар экан, аста сўз қотди:

— Эҳтиёт, Америкага ишга бормайсизми?

Баҳодир қидираётган кишисини учратганидан ўзида йўқ хурсанд бўлди.

— Бу иш билан сиз шуғулланасизми? Топишганимизни қаранг-а. Мен сизни кўпдан буён истаб юрардим.

Зуҳрахон Баҳодирни океан ортида ишлашга ростдан ҳам қизиқаётганини сезиб, мақсадга кўчди:

— Бу иш осонликча бўлмайди, йигит. Анча-мунча харажати бор, чидайсизми?

— Ҳар қанча бўлса тайёрман. Фақат ўша мамлакатда ишласам бас.

Тузоғига осонликча илинаётганини сезган Зуҳрахон дангалига кўчди:

— 700 АҚШ доллари ва 13 минг сўм берсангиз вассалом, Америкага учиб кетасиз.

Баҳодир бироз хаёлга берилиб, доллар топиш мушкуллигини, уни камайтиришни илтимос қилди. Зуҳрахон, унга деди:

— Сиз менинг биринчи «клиент»ларимдансиз. Майли айтганингиз бўлақолсин. 650 АҚШ доллари берасиз.

Баҳодир бу шартга кўнди. Лекин Зуҳрахон унга бўш куни Тошкентга, Америка элчихонасига бирга бориб келишни айтди. Белгиланган куни енгил автомашинада икковлон пойтахтга жўнашди. Зуҳрахон Баҳодирни элчихона дарвозаси олдида қолдириб, ўзи ичкарига кирди. Қоровул билан гаплашгандай бўлди ва тезда ортга қайтди.

— Америкага мана шу жойдан жўнатилади, — деди у. Шундан сўнг Баҳодир ишонди ва доллару, пулни дарров санаб берди. Ўз навбатида аёл «мижоз»нинг паспортини «Ҳужжатларни расмийлаштиришда керак бўлади», деб олиб сумкасига солди. Баҳодир ширин орзулар оғушида Тўрақўрғонга қайтди.

Шу тариқа икки-уч ой ўтди. Зуҳрахондан эса ҳеч қандай хабар йўқ. Диққати ошиб, Баҳодир аёлни қидирди. У билан топишган жойда «учраб қолар» деб кунни ўтказди. Тошкентга борди. Минг афсуски, бу ерда ҳам ўзи қидираётган аёлга дуч келмади. Ҳайрон бўлиб, боши қотди. Ана шундан кейин фирибгарнинг тузоғига илинганини англади. У тўғри Тўрақўрғон тумани ИИБга келиб, бўлиб ўтган воқеа хусусида гапириб берди.

Аниқланишича, Зуҳрахон Абсатторова ўнлаб содда кишиларни «Америкага ишга жўнатаман» деб лақиллатиб, кўп миқдордаги АҚШ доллари ва ўзбек сўми олган экан. Жумладан, у Наманган шаҳар, 3-Бурилиш, Лангар кўчасида яшовчи Фозилжон Султоновдан 750, Ғалча кўчасида турувчи Шокир Обидовдан 750, Феруза кўчасидан Ҳотам Азизовдан 620, шу тариқа яна шаҳарлик фуқаролар Одил Азимовдан 650, Баҳодир Отамирзаевдан 350 АҚШ долларини санаб олиб, сўнг жуфтакни ростлаб қолган. Шунингдек фирибгар аёл Тўрақўрғон, Наманган ва Уйчи туманларида яшовчи бир қанча фуқароларни ҳам кўп миқдордаги пулини алдаб олган. У ҳатто Тошкент шаҳрида ҳам «каромат» кўрсатган. Шайҳонтоҳур тумани, М-26да яшовчи Одина Жабборованинг бошини айлантириб, 350 АҚШ долларини фирибгарлик йўли билан қўлга киритган.

Устомон Зуҳрахон Абсаттoрованi Тўрақўрғон тумани ИИБ томонидан қўлга тушириш осон кечмади. Фирибгар бир йилдан ортиқ муддат қидирилди. Ана шу вақт мобайнида у Наманган, Тошкент шаҳарлари, Россия Федерациясининг турли жойларида тутқич бермай, Наманган шаҳридаги ўз уйи, ҳатто фарзандлари дийдоридан узоқда кунларни ўтказди.

Туман ИИБ томонидан З.Апсаттoрованинг қилмиши юзасидан тергов ҳаракатлари олиб борилди. Жиноят кодексининг 168-моддаси 4-қисми, «а» бандида кўрсатилган жиноятни содир этгани аниқланди. Унинг айби барча фуқаровий даъвогар, гувоҳларнинг кўргазмалари, иш бўйича олинган бир қатор ашёвий далиллар ва жиноят ишининг бошқа материаллари билан тўла исботини топди. Лекин З.Абсатторовага нисбатан суд амнистия фармонини қўллади. У жиноий жавобгарликдан озод этилди. Даъвогарларга етказилган зарарни ундириш учун туманлараро фуқаролик судига мурожаат қилиш лозимлиги тушунтирилди.

Дейлик, фирибгар суд томонидан бериладиган жазодан қутулиб қолди. Лекин у бир умр шармандаликдан қутиламикан?

Камолиддин ОБИДОВ, Тўрақўрғон тумани ИИБ бошлиғи, милиция подполковниги.

Эркин ҚАМБАРОВ, журналист.

Ўзбекистон Республикаси Президенти девони Ишлар бошқармаси мазкур бошқарма ходими **Александр Суренович САРКИСОВнинг** бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига, қариндош-уруғлари ва яқинларига чуқур ҳамдардлик изҳор қилади.

Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги жамоаси агентлик ходими Комил Қурбоновга акаси **Ғайрат ҚУРБОНОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон фахрийларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш «Нуроний» жамғармасининг жамоаси жамғарма марказий кенгаши раиси Эркин Боқибоевга ўғли **БАХТИЁРнинг** бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади, оила аъзоларига сабру тоқат тилайди.

«Маънавият» нашриёти ижодий жамоаси нашриёт ходимаси Мавлуда Муҳиддиновага опаси **Шоиста ИСЛОМОВАнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34; 133-78-92
Иқтисодиёт — 136-36-65; 132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва халқ таълими — 132-12-08;
Янгиликлар ва халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00001-рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г — 2515, 26098 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2.

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ҳамда операторлар Ж. ТОҒАЕВ ва З. БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — Ю. ҲАМИДОВ.
Навбатчи муҳаррир — О. РАҲИМОВ.
Навбатчи — Ғ. ЖАБИЕВ.
Мусаҳҳиҳ — А. ЭШҚУЛОВ.

· МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00. Топширилди — 21.30.
1 2 3 4 5 6